یادداشت

اهمیت پارادایم تأمین نیازهای اساسی

ادامه از صفحه اول

در این میان برخی افراد که شغل خود را از دست داده‌اند در تنگنای بیشتری هستند. یکی از معیارهای مهم موفقیت یک جامعه این است که چقدر در شرایط بحرانی، خدمات اساسی در دسترس است که با توجه به شرایط فعلی، جامعه ایران موفقیت خوبی داشته است. جامعه ایران کمتر نگرانی درباره تأمین کالاهای اساسی دارد و افراد تصور نمی‌کنند ارائه این خدمات با مشکل جدی مواجه شود؛ هرچند باید دولت را تشویق کرد که منابع و تدابیر لازم را با فرض طولانی‌شدن شرایط فراهم کند. اما چند نکته اساسی وجود دارد:

۱- ارائه خدمات اساسی به افرادی که نیاز بیشتر و توانایی کمتری دارند
۲- افزایش کمک داوطلبانه و خیرخواهانه
۳- ارائه خدمات روانی و ذهنی در کنار تأمین نیازهای مادی
۴- تأمین نیازهای اساسی با کمک سایر کشورها در صورت بحرانی‌شدن شرایط.

تأمین نیازهای اساسی به معنی قبول موقت ضرورت دخالت در نظام قیمت‌گذاری، سهمیه‌بندی و... است، اما برای گذر از شرایط جنگی لازم است.

در کنار نقش دولت برای پایداری در تأمین نیازها و خدمات اساسی، نقش سازمان‌های جامعه مدنی نیز مهم است. شنیده‌ها نشان می‌دهد که این سازمان‌ها خدمات خود را بیشتر کرده‌اند و سعی می‌کنند از افراد حمایت بیشتری کنند. جامعه ایران مبتنی بر شبکه روابط خویشاوندی است و دوستی‌ها هم بسیار عمیق است. آشنایان و دوستان در این مدت از هم دستگیری می‌کنند. کسانی که محل زندگی‌شان بیشتر در خطر است، با آشنایان و دوستانشان که دورتر از محل‌های خطرناک هستند، زندگی می‌کنند. حمایت و دلگرمی در شرایط دلهره‌آور و سخت یعنی جامعه انسانی.

شنیده‌ام معلمان با دانش‌آموزان تماس می‌گیرند، استادان با دانشجویان و احوال هم را می‌پرسند. اینها کارهای کوچکی است اما پیامدهای مهمی دارد. همه باید فکر کنند کسی هست که به آنها فکر می‌کند، نگرانشان است و حمایتشان می‌کند. در این شرایط دشوار با هم مهربان باشیم، از هم حمایت کنیم و با هم در تماس باشیم و هرکسی هر توانایی و پتانسیلی دارد برای تاب‌آوری سایر افراد جامعه به کار بگیرد. لبخندها و خوش‌اخلاقی بیش از هر زمان دیگری قوت قلب است و نشانه اخلاق انسانی.

جنگ از حقیقت تا واقعیت

۲- واقعیت

ادامه از صفحه اول

در روابط بین‌الملل بین حقیقت و واقعیت فاصله‌ای بسیار عمیق و طولانی وجود دارد. هدف حقوق بین‌الملل، مانند حقوق داخلی، برقراری نظم و عدالت و صلح بین ملت‌هاست. اما در روابط بین‌الملل دولت‌ها عملا هرجا و هر زمان که لازم بدانند، به‌راحتی قواعد حقوق بین‌الملل را نقض می‌کنند. روابط بین‌الملل مبتنی بر زور است. روی زمین واقعیت، تمام این مفاهیم تابعی از منافع دولت‌ها می‌شوند. دولت‌ها در روابط بین‌الملل به دنبال منافع خود هستند. هرجا منفعت هر دولتی ایجاب کند، به‌سادگی رفتاری مغایر با عدالت و نظم و صلح انجام می‌دهند. تا آنجا که برای منافع خود جنگ‌افروزی می‌کنند.

دولت‌ها برای منافع خود و کشور خود شروع به جنگ می‌کنند نه منافع کشوری که مورد هجوم قرار گرفته است. ساده‌اندیشی است اگر تصور شود مداخله نظامی خارجی می‌تواند به آزادی و توسعه منتهی شود. هر حکومتی که با مداخله خارجی حاکم شود، بدون هیچ تردیدی مجبور است منافع دولت مداخله‌گر را تأمین کند نه منافع ملت خود را. هنوز دولت آمریکا سهم بزرگی از نفت عراق را به‌عنوان غرامت جنگی که خود آمریکا ایجاد کرد، برمی‌دارد. دولت ونزوئلا مکلف است نفت خود را به مشتریانی بفروشد که آمریکا تعیین می‌کند و درآمد نفتی خود را در آمریکا سپرده کند و آمریکا هر زمان که خواست پولی را به ونزوئلا بدهد.

مصونیت از منفعت‌جویی‌های جنگ‌طلبانه دولت‌ها با کسب قدرت ممکن است. از مهم‌ترین پایه‌های قدرت حضور واقعی مردم در ساختار سیاسی است که بیش از هر سلاحی نیروی بازدارندگی ایجاد می‌کند. انحصار قدرت در دستان گروهی کوچک، بیرون‌راندن جامعه از جریان اداره کشور، توسل به خشونت‌های مختلف در مقابله با اعتراضات مردم، محدودکردن روزافزون آزادی‌های سیاسی و اجتماعی ملت، بی‌اعتنایی به خواسته‌های عمومی و عوامل دیگر فاصله‌های بسیاری بین مردم و حکومت می‌سازد که این رکن قدرت را از میان می‌برد و حس طمع را در دولت‌های قدرتمند و کسانی که به اتکای قدرت بیگانه به دنبال کسب قدرت هستند، تحریک می‌کند و توان دفاعی را کاهش می‌دهد.

در شرایط تاریخی و بسیار دشواری که به سر می‌بریم، هنوز هم می‌توان با پذیرش و اجرای حقوق اساسی ملت و احترام به خواست‌های آنان، ایران را از چنین گردابی بیرون آورد.

آیا ابتکار عملی برای پایان جنگ در راه است؟

ادامه از صفحه اول

چنین شرایطی چه رویکرد و راهبردی را باید در پیش گرفت تا منافع ملی ایرانیان تأمین شود؟ آیا همچنان آن‌گونه که برخی جریان‌های تندرو در کشور می‌خواهند، هر صدای معقول و حسابگری را به حاشیه راند و با کوبیدن بر طبل ادامه وضع فعلی و استمرار جنگ، در پی به‌اصطلاح شکست دشمن بود؟ یا اینکه باید از تمام ظرفیت‌های موجود، اعم از ظرفیت‌های داخلی و دیپلماسی، استفاده کرد تا بلکه راه‌حل شرافتمندانه و معقولی مبتنی بر منافع ملی یافته شود؟ درباره شرایط حساس امروز کشور لازم است توجه شود:

۱- استمرار بن‌بست در شرایط جنگی و فرسایشی‌شدن جنگ ممکن است طرف مقابل را به استفاده از ابزارهای دیگر مانند حمله به تأسیسات حیاتی، حملات به غیرنظامیان یا گشودن جبهه‌های جدید ازجمله سازماندهی سازمان‌های مسلح یا تجزیه‌طلبان یا حتی ورود زمینی به جنگ وسوسه کند که البته در راستای منافع ملی ما نیست و می‌تواند پیامدهایی در پی داشته باشد. برای سناریوهایی مانند استفاده ابزاری از گروه‌های تجزیه‌طلب یا اشغال سرزمینی، دستگاه‌های نظامی و ارتش قاعدتا طراحی‌های خود را داشته‌اند، اما مشخص نیست دستگاه سیاست خارجی در این‌باره چه اقداماتی را در دستور کار قرار داده است.

۲- هر نوع مقاومت در برابر دیپلماسی و راه‌حل‌های دیپلماتیک افزون بر آنکه با واقع‌بینی همراه نیست، می‌تواند خسارات استمرار وضع جنگی را دوچندان کند. نباید اجازه داد صدای طیف‌های گوناگون سیاسی در کشور حذف و عرصه تنها برای عناصر تندرو مهیا باشد تا با انحصارگری صدای خود را به جامعه تحمیل کنند. این روند منافع کشور را تهدید می‌کند.

۳- در این شرایط طرف‌های اروپایی با همراهی کشورهای منطقه با ارائه یک «ابتکار عمل» واقع‌بینانه که حاوی پیشنهادهای شرافتمندانه برای پایان درگیری‌های نظامی و حل‌وفصل مسائل پیش‌روی کشور باشد، می‌توانند روزنه جدیدی برای دیپلماسی بگشایند. درباره کم‌وکیف این «ابتکار عمل» دیپلماتیک باید بیشتر تأمل کرد، اما دیپلماسی فعال کشورهای اروپایی و آسیایی می‌تواند به یک راه‌حل منصفانه منجر شده و سایه جنگ را از سر کشور دور کند. به همین منظور دستگاه دیپلماسی کشور با افزایش تحرکات دیپلماتیک با تمام کشورهایی که با جنگ و حملات آمریکا و اسرائیل به ایران همراهی نکردند، راه را برای ارائه یک ابتکار عمل دیپلماتیک با همراهی نهادهای بین‌المللی و با حفظ حقوق قانونی و اساسی کشور هموار کنند. آیا چنین اراده و برنامه‌ای می‌تواند در دستور کار دستگاه سیاست خارجی کشور قرار گیرد؟ تدبیر و عقلانیت مبتنی بر منطق حکمرانی و امر ملی ایجاب می‌کند برای حفظ مصالح و منافع کشور از تمام ظرفیت‌های موجود برای بازگشت آرامش به مرزهای کشور استفاده کرد تا سایه جنگ از سر ایران عزیز دور شود. آیا در همین روزها ابتکار عملی برای پایان جنگ در راه است؟

گزارش «شرق» از انفجار شبانه در تهران که آسمان را سرخ کرد و شهر را سیاه

باران اسیدی؛ پس‌لرزه انفجار نفتی

عکس: علیرضا صوت‌آگر/ ایسنا

نیلوفر حامدی: آسمان پایتخت از شبانگاه شانزدهم اسفند تا صبح هفدهم، رنگ و بوی عجیبی به خود گرفت. اواخر شب، با حمله اسرائیل به انبارهای نفت شهران، کوهک و کرج، آسمان تیره تهران در حالی که چیزی به بامداد نمانده بود، گویی که آفتاب طلوع کرده باشد، سرخ و آتشین شد. گدازه‌های آتش که به پایان رسیدند، این بار نوبت کلاهک‌های عظیم دود بود که تمام آسمان را فرا بگیرد. همراهی این دود با آسمان ابری تهران در صبح روز یکشنبه، در حالی که چند ساعتی هم از طلوع خورشید گذشته بود، بار دیگر آسمان شهر را دگرگون کرد و شهر را به شبی سیاه فرو برد. انتشار گازهای آلوده در هوای تهران اما مجموعه نهادهای رسمی و البته متولی در حوزه آلودگی هوا و محیط زیست را بر آن داشته تا دستورالعمل‌ها و بیانیه‌های خود را منتشر کنند. نکته مهم و مشترک در میان تمام آنها اما این است که بهترین تصمیم در حال حاضر، خارج‌نشدن از خانه‌هاست.

محافظت در برابر باران‌های اسیدی

جمعیت هلال‌احمر ایران ازجمله نهادهایی بود که خیلی زود اطلاعیه‌هایی برای مواجهه با وضعیت فعلی برای شهروندان منتشر کرد. در اطلاعیه شماره یک این جمعیت آمده است: «انفجار انبارهای نفت باعث ورود حجم انبوهی از ترکیبات سمی هیدروکربن‌ها و اکسیدهای گوگرد و نیتروژن در جو و به ابرها می‌شود که در صورت بارندگی، باران حاصل بسیار خطرناک و دارای خاصیت اسیدی شدید است. این پدیده می‌تواند باعث سوختگی‌های شیمیایی پوست و آسیب جدی به ریه‌ها شود. در صورت تماس باران با پوست، به‌هیچ‌وجه محل را نمالید و فقط با جریان مداوم آب سرد شست‌وشو دهید». این جمعیت در دومین اطلاعیه خود نیز که ظهر روز گذشته منتشر شده بود، تاکید کرد آگاهی از این جزئیات، مرز بین سلامت و بیماری‌های مزمن ریوی و پوستی است: «خطر بخارات پس از باران را جدی بگیرید. پس از قطع‌شدن باران، از منزل خارج نشوید؛ زیرا تبخیر قطرات اسیدی از روی زمین گرم یا سطوح، غلظت سموم در هوای تنفسی را تا چندین برابر افزایش می‌دهد (صبر کنید تا هوا کاملا ساکن شده یا توسط باد جابه‌جا شود). جمعیت هلال‌احمر همچنین درباره مراقبت از مواد غذایی باز توصیه کرد: «اگر در تراس یا حیاط خانه مواد غذایی (مثل ترشیجات، برنج یا نان) دارید، حتی اگر دربسته هستند، پیش از انتقال به داخل خانه ابتدا ظرف آنها را با دستکش و دستمال مرطوب کاملا پاک کنید (ذرات اسیدی میکروسکوپی روی جداره ظرف می‌توانند هنگام بازکردن، محتویات را آلوده کنند). شست‌وشوی مجاری تنفسی: پس از اتمام دوره بارش، حتی اگر در منزل بوده‌اید، بینی و گلوی خود را با محلول رقیق نمکی (سرم شست‌وشو) غرغره کنید؛ این کار باعث دفع ذرات دوده نفتی معلق در هوا که به مخاط چسبیده‌اند می‌شود». تعویض فیلتر تصفیه آب نیز ازجمله مواردی بود که جمعیت هلال‌احمر به شهروندان متذکر شدند: «اگر از سیستم تصفیه آب خانگی استفاده می‌کنید، پس از اتمام بحران باران‌های سمی، فیلترهای مرحله اول را تعویض کنید. نفوذ احتمالی آلاینده‌های اتمسفری به شبکه آب شهری می‌تواند کارایی فیلترهای قدیمی را از بین ببرد». در پایان این اطلاعیه نیز آمده است به‌هیچ‌وجه از برف‌پاک‌کن خشک استفاده نکنید: «اگر روی شیشه خودرو شما رسوبات سیاه باران نشسته، هرگز برف‌پاک‌کن را به‌تنهایی روشن نکنید. ترکیب اسید خشک‌شده و دوده مثل سمباده عمل کرده و علاوه بر آسیب به ریه شما هنگام برخاستن غبار، شیشه خودرو را نیز برای همیشه کدر می‌کند؛ ابتدا با سطل آب فراوان بشویید».

رفع دود نیاز به خاموش‌کردن کامل آتش دارد

تاریکی مطلق و عجیب صبح دیروز یکی از آخرالزمانی‌ترین تصاویری بود که مردم شهر تهران در طول زندگی خود با آن مواجه شدند. اتفاقی که سازمان هواشناسی علت آن را ناشی از ترکیب دود و ابرناکی دانست. «صادق ضیاییان»، رئیس مرکز پیش‌بینی سازمان هواشناسی، در این‌باره گفت: «اکنون (دیروز) در تهران شاهد ترکیب دود و ابر در آسمان هستیم و مناطقی که نزدیک‌تر به محل‌های آتش‌سوزی هستند، تاریکی هوا بیشتر احساس می‌شود». به گفته او، سامانه بارشی در تهران برای دو روز فعال خواهد ماند و وزش باد نیز معمولی خواهد بود. همچنین براساس اعلام سازمان هواشناسی، رفع شرایط فعلی و دود ایجادشده، مستلزم اطفای حریق در مناطق مورد هدف قرارگرفته است و باید منشأ دود از بین برود. سازمان حفاظت محیط زیست درباره آلودگی هوای شهر تهران نیز در اطلاعیه‌ای به مردم توصیه کرد در خانه‌هایشان بمانند: «از شهروندان درخواست می‌شود تا حد امکان از حضور غیرضروری در فضای باز خودداری کرده و در منازل خود بمانند». در متن این اطلاعیه آمده است با پایش مستمر وضعیت کیفی هوا در تهران، در صورت هرگونه تغییر در شرایط، اطلاع‌رسانی‌های لازم را از طریق مراجع رسمی به شهروندان انجام خواهد داد.

نگرانی برای اثرات طولانی‌مدت گازهای سمی

«شهباز فرج‌پور»، متخصص بیماری‌های تنفسی، در گفت‌وگو با «شرق» از اهمیت ماندن در خانه در پی انتشار گازهای آلوده می‌گوید: «این آلودگی‌ها در کوتاه‌مدت باعث تشدید علائم و شدت بیماری‌های مزمن تنفسی می‌شود. همچنین می‌توانند اثرات طولانی‌مدتی نیز داشته باشند. بنابراین مهم است مردم تهران ماندن در خانه را جدی بگیرند. درها و پنجره‌ها را بسته نگه دارند و اگر مجبور بودند از خانه خارج شوند، حتما از ماسک استفاده کنند. اگرچه استفاده از ماسک جلوی همه آلودگی‌ها را نمی‌گیرد اما دست‌کم این فایده را دارد که از خطر ذرات معلق جلوگیری می‌کند». این متخصص ادامه می‌دهد: «در صورتی که در زمان بارش باران بیرون از خانه بودند و سطح لباس یا بدنشان به این باران آغشته شده است، حتما باید حمام کنند و سطح پوست را از آلودگی بشویند. لباس‌های آلوده‌شده را نیز باید در کیسه گذاشته و ترجیحا بهتر است جدا از سایر لباس‌ها شست‌وشو شوند». او با تاکید ویژه بر وضعیت افراد خاص در شرایط فعلی می‌گوید: «واضح است که خطر این آلودگی‌ها برای کودکان، سالمندان، زنان باردار و همچنین افرادی با بیماری‌های زمینه‌ای به‌ویژه در بخش بیماری‌های تنفسی، بیش از سایرین است و بیشتر هم باید از آنها مراقبت به عمل آید».

با توجه به اینکه بارش پراکنده باران برای دو روز در پایتخت ادامه خواهد داشت، این متخصص پیشنهاد دیگری را هم مطرح می‌کند: «باران اگرچه کمی از ذرات معلق را کاهش می‌دهد اما تاثیر خاصی روی گازهای سمی ندارد. در نتیجه، بهتر است برای چند روز مردم از روشن‌کردن سیستم‌های سرمایشی و گرمایشی جلوگیری کنند. در زمان بارش باران اسیدی سمی، کولرهای آبی را مطلقا روشن نکنید (پوشال‌های خیس مثل فیلتر عمل کرده و اسید و دوده سمی را مستقیما به داخل ریه‌های ساکنان خانه پمپاژ می‌کنند. کولرهای گازی را نیز در حالت گردش داخلی قرار دهید اما استفاده از کولری که بتواند روی حالت چرخش هوا تنظیم شود و همچنین استفاده از فیلترهای هوای HEPA نیز می‌تواند به تخلیه خانه از گازهای آلوده کمک کند».

این پزشک به کسانی که در مجاورت این هوا یا باران با نشانه‌های سوزش پوست یا گلو و همچنین سرگیجه و سردرد روبه‌رو شده‌اند، توصیه می‌کند: «ورود دود، گردوخاک و آلودگی هوا به مجاری تنفسی عامل اصلی این وضعیت است. نوشیدن آب زیاد و مایعات گرم می‌تواند کمی سوزش گلو را تسکین دهد. نوشیدن شیر معجزه نمی‌کند اما خوردنش هم ایرادی ندارد. در صورتی که علائم ادامه‌دار شد، حتما به پزشک متخصص مراجعه شود».

میزان خطرناک‌بودن باران اسیدی را باید با دستگاه سنجید

«یوسف حجت»، کارشناس آلودگی هوا، در گفت‌وگو با «شرق» به شرح تفاوت موجود بین آلودگی هوای زمستان‌های تهران و آلودگی فعلی می‌پردازد: «چیزی که ما در روز شنبه با آن مواجه شدیم، باران اسیدی بود؛ بارانی که در اثر سوخت ناقص مواد سوختنی که حجم قابل توجهی از هیدروکربن‌ها را داراست، ایجاد شد. در حالی که آلودگی هوایی که در فصل سرما تهران و مردمش با آن روبه‌رو می‌شوند، آلودگی سایشی است؛ آلودگی‌ای که نه‌فقط از اگزوزها بلکه از لنت خودروها و سایش لاستیک با آسفالت خیابان ایجاد می‌شود، دارای گردوغبار است و ذرات معلقی را هم در هوا ایجاد می‌کند. البته آن آلودگی هم آلودگی خطرناکی است اما با آنچه مردم تهران در روز گذشته تجربه کردند تفاوت بسیاری دارد و برای همین هم اهمیتش ویژه‌تر است».

این کارشناس توضیح می‌دهد این آلودگی جدی‌تر و خطرناک‌تر است: «باران اسیدی خطرناک است، اما این را که خطراتش چقدر است، باید با دستگاه‌های حرفه‌ای کنترل کیفیت هوا سنجید و سپس درباره آن نظر داد. یعنی بدون استفاده از وسایل دقیق اندازه‌گیری، ممکن نیست میزان خطراتش را سنجید. اما آنچه روشن است، این است که این آلودگی ناشی از احتراق ایجاد شده و به واسطه ترکیبات آنچه سوخته و به هوا منتقل شده، گازهای سمی را وارد هوا کرده است. هم‌زمانی این وضعیت با ابری‌شدن آسمان و بارش، باران اسیدی را هم ساخت». حجت البته معتقد است این گازها در صورت کوتاه‌مدت‌بودن، خطرات درازمدتی برای مردم شهر نخواهند داشت: «آلودگی ناشی از باران اسیدی روی سطح شهر و محیط زیست شهری به مرور شسته می‌شود و حتی باد هم کمک می‌کند هوا وضعیت مطلوبی پیدا کند. بخش نگران‌کننده این هوا و بارش پس از آن متوجه انسان‌هاست که می‌تواند اثرات پایداری داشته باشد. اما آن هم در صورتی خواهد بود که این وضعیت تا یک ماه طول بکشد. در غیر این صورت، نگرانی جدی برای مردم وجود ندارد، به‌ویژه اگر کمک شود و هرچه سریع‌تر اطفای حریق کامل رخ دهد و دود ناشی از سوختن این ترکیبات از هوا حذف شود، نگرانی‌ها هم کاملا برطرف خواهد شد».

باران اسیدی خطرناک است، اما این را که خطراتش چقدر است باید با دستگاه‌های حرفه‌ای کنترل کیفیت هوا سنجید و سپس درباره آن نظر داد. یعنی بدون استفاده از وسایل دقیق اندازه‌گیری ممکن نیست میزان خطراتش را سنجید

گزارش «شرق» از وضعیت زنانی که دوران بارداری خود را در شوک جنگ و صدای انفجار سپری می‌کنند

خطر زایمان زودرس، سقط و مرگ جنین

استرس شدید و صداهای انفجار می‌تواند باعث شروع زودتر دردهای زایمانی یا حتی پاره‌شدن کیسه آب شود؛ به همین دلیل به مادران باردار علائم خطر را به‌طور دقیق آموزش می‌دهند تا در صورت مشاهده هر نشانه‌ای، سریع به اورژانس مراجعه کنند

مریم لطفی: «فهیمه» صبح شنبه نهم اسفند برای یک سونوگرافی هفته‌های آخر بارداری از خانه بیرون رفته بود. قرار بود بعد از آن هم کمی خرید کند؛ چند وسیله برای نوزادی که قرار بود به‌زودی به دنیا بیاید. وقتی از سونوگرافی بیرون آمد، به سمت میدان ولی‌عصر رفت و تصمیم گرفت مسیر را پیاده تا حوالی جمهوری ادامه دهد. می‌خواست برای بچه قنداق بخرد. همه چیز عادی به نظر می‌رسید، تا وقتی به حوالی چهارراه طالقانی رسید. در همان‌جا بود که حمله شروع شد. صدای انفجار ناگهان در خیابان پیچید. هنوز هم وقتی آن لحظه را به یاد می‌آورد، نفسش بند می‌آید. شوک آن‌قدر شدید بود که برای چند دقیقه حتی نتوانست حرف بزند. میان آن همه آدمی که هراسان ایستاده بودند، زنی از او پرسید: «ترسیدی یا کسی از آشنایانت در محل انفجار است؟». سؤال عجیبی بود؛ انگار مهم نبود او زنی باردار است که در نزدیکی او یکی از مهم‌ترین نقاط شهر بمباران شده. کمی بعد مردی که او را دیده بود، دستش را گرفت و به هتلی نزدیک همان حوالی برد تا بنشیند و آرام شود. نزدیک نیم‌ساعت در همان‌جا ماند؛ تنها و هراسان. همسرش در نهایت خودش را رساند. راه بازگشت اما طولانی شد؛ مسیری که معمولا خیلی کوتاه‌تر طی می‌شد، آن روز از ۱۰ و نیم صبح تا حوالی سه بعدازظهر طول کشید. آن روز سونوگرافی انجام شده بود، اما یک قرار دیگر هم داشت: ویزیت پزشک در مطبی حوالی چهارراه کاوه. با وجود حمله و ترسی که هنوز در بدنش مانده بود، تصمیم گرفت به مطب برود. وقتی رسید، سالن انتظار پر از زنانی بود که مثل خودش در هفته‌های آخر بارداری بودند؛ هفته‌های ۳۷ تا ۳۹.

همان زمان صدای انفجارها در نقاط دیگری از شهر هم شنیده می‌شد؛ شریعتی، میرداماد و چهارراه قصر. فضای مطب پر از اضطراب بود. زن‌ها بی‌وقفه می‌لرزیدند. پزشک با عجله تک‌تکشان را معاینه می‌کرد و می‌گفت زودتر آنجا را ترک کنند. ترس فقط در چهره مادرها نبود؛ در وضعیت جنین‌ها هم دیده می‌شد. بعضی از مادرها می‌گفتند بچه‌ها تکان نمی‌خورند. پزشک بعد از معاینه، چند نفر از آنها را فورا به بیمارستان فرستاد، چون صدای قلب یا تحرک جنین‌ها کمتر شده بود. از میان حدود ۲۰ زن بارداری که در مطب بودند، چند نفر همان‌جا راهی بیمارستان شدند. برای «فهیمه» اما نگرانی دیگری هم وجود داشت؛ محل بیمارستانی که قرار بود در آن زایمان کند. بیمارستان نزدیک بلوار ارتش بود؛ جایی در مجاورت مراکز نظامی. به ناچار تصمیم گرفت پزشکش را عوض کند و بیمارستان دیگری نزدیک خانه مادرش در شرق تهران پیدا کند؛ جایی که به گفته خودش «اطرافش مکان خاصی نباشد». پیداکردن پزشک تازه در هفته‌های پایانی بارداری کار ساده‌ای نبود. بسیاری از پزشکان اصلا بیمار جدید قبول نمی‌کردند. با کمک آشنایان توانست پزشکی پیدا کند تا اگر جنگ ادامه پیدا کرد، او زایمانش را انجام دهد. اما مانع دیگری هم برای «فهیمه» وجود دارد: سیاست‌های وزارت بهداشت برای کاهش آمار سزارین. به او گفته شده بود برای انجام سزارین باید نامه‌هایی از متخصصان دیگر بیاورد؛ مثلا از متخصص مغز و اعصاب یا روان‌پزشک که تأیید کنند امکان زایمان طبیعی ندارد. «فهیمه» می‌گوید در شرایط عادی شاید این سیاست‌ها قابل بحث باشد، اما در روزهایی که شب‌ها با صدای انفجار می‌گذرد و دود سیاه خیابان‌ها و خانه‌ها را می‌بلعد، بسیاری از مادرها حتی تصور زایمان طبیعی هم برایشان قابل باور نیست. خودش از قبل هم اضطراب زیادی نسبت به زایمان طبیعی داشت، اما حالا شرایط روحی نامناسب هم به این ترس اضافه شده است. می‌گوید: «زایمان طبیعی به آرامش روانی نیاز دارد؛ چیزی که در این روزها برای بسیاری از مادران وجود ندارد». با این حال فشار برای پایین نگهداشتن آمار سزارین همچنان وجود دارد. حتی پزشکان هم از این فشارها می‌گویند؛ از بررسی آمارها و جریمه‌هایی که ممکن است به دلیل بالابودن تعداد سزارین‌ها اعمال شود. ترس‌های «فهیمه» فقط به نوع زایمان محدود نمی‌شود؛ نگرانی بزرگ‌تر این است که زایمان دقیقا در زمانی اتفاق بیفتد که شهر دوباره زیر حمله است. از این می‌ترسد که نیمه‌شب درد زایمان شروع شود یا زمانی که در بیمارستان است انفجاری رخ دهد. از تصور اینکه در اتاق عمل باشد و بیرون صدای بمباران بیاید، به گریه می‌افتد. چند شب قبل، حوالی پنج صبح، وقتی صدای حمله‌ای شدید در تهران پیچید، او در راهروی خانه ایستاده و از ترس می‌لرزید. می‌گوید همان روزی که در چهارراه طالقانی حمله شد، برای لحظه‌ای حس کرده همه چیز تمام شده است؛ حتی نگران شده بود مبادا شوک آن لحظه جنین را از بین برده باشد.

صدای حمله، آغاز زایمان شد

هنوز دو هفته تا موعد زایمان «نرگس» باقی مانده بود که حمله شروع شد. نرگس در خانه خود در خیابان بنی‌هاشم بود که ترس ناگهانیِ آن لحظه همه چیز را به هم ریخت. جنگ برای نرگس با شوک ناگهانی پاره‌شدن کیسهِ آبش شروع شد. «نرگس» با پزشکش تماس گرفت و وقتی گفت جنین دیگر تکان نمی‌خورد، پزشک از او خواست فورا به بیمارستان مراجعه کند. مسیر ۲۰دقیقه‌ای تا بیمارستان دو ساعت کش آمد. وقتی به بیمارستان رسیدند، بلوک زایمان به‌طور غیرمنتظره‌ای شلوغ بود. زن‌های زیادی آمده بودند؛ بعضی با کیسه آب پاره‌شده، بعضی با شروع دردهای زودرس زایمان. بسیاری از آنها حتی هفته‌های بارداری پایین‌تری نسبت به او داشتند؛ زنانی در هفته‌های ۳۰ یا ۳۴ بارداری که به گفته پزشکان احتمالا تحت تأثیر استرس شدید جنگ دچار زایمان زودرس شده بودند. برای «نرگس» هم آزمایش‌ها و بررسی‌ها پشت سر هم انجام شد؛ سونوگرافی، نوار قلب جنین و معاینات مختلف. نتیجه اما تصمیمی فوری بود؛ باید سزارین انجام می‌شد. کیسه آب پاره شده بود، مایع اطراف جنین کم شده بود و ضربان قلبش هم به دلیل استرس مادر دچار اختلال بود. تا پیش از آن نرگس خودش را برای زایمان طبیعی آماده کرده بود. در میان شلوغی بیمارستان و فشار کاری شدید کادر درمان، نرگس بدون آمادگی قبلی وارد اتاق عمل شد. حتی بعد از عمل هم به دلیل کمبود اتاق، چند ساعت در ریکاوری نگه داشته شد تا جایی برای انتقال او خالی شود. پرستاران و پزشکان خسته بودند؛ بسیاری از آنها چندین شیفت پیاپی کار کرده بودند. یکی از پرستاران در اتاق عمل به او گفته بود که بیستمین عمل همان روز را انجام می‌دهد. در آن شرایط، فرصت چندانی برای آرام‌کردن مادران مضطرب وجود نداشت؛ پرستاران خسته به مادران تازه‌کار می‌گفتند: «درک کنید، شرایط جنگی است». بعد از تولد، دختر «نرگس» هم مانند بسیاری از نوزادانی که آن روز متولد شدند، به بخش مراقبت‌های ویژه نوزادان منتقل شد. پزشکان می‌گفتند تنفس برخی نوزادان تحت تأثیر استرس شدید مادران دچار مشکل شده است: «تقریبا نوزادان همه مادرانی که آن روز زایمان کرده بودند، مدتی در NICU بستری شده بودند؛ حتی آنهایی که بارداری کامل ۴۰هفته‌ای داشتند». «نرگس» مرخص شد و به خانه آمد، اما نگرانی‌ها ادامه داشت؛ پیداکردن متخصص کودک برای نوزادی که زردی هم گرفته بود، در شهری که بسیاری از پزشکان اطفال از آن خارج شده بودند کار ساده‌ای نیست و در بسیاری از موارد ناچار است به اورژانس همان بیمارستانی که سزارین کرده بود مراجعه کند. با وجود همه این تجربه‌ها، حالا دخترش در کنار او است؛ نوزاد یک‌هفته‌ای که تولدش در میانه یکی از پرتنش‌ترین روزهای شهر رقم خورد.

بارداری در میان صدای آژیرها

چند روز پیش، «محمدرضا شالبافان»، مدیرکل دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد وزارت بهداشت، به احتمال بروز یا تشدید افسردگی دوران بارداری، اختلالات اضطرابی، حملات وحشت و اختلال استرس پس از سانحه در شرایط بحران اشاره کرد و گفت بی‌توجهی به این علائم می‌تواند پیامدهایی مانند زایمان زودرس، کاهش مراقبت از خود و افزایش خطر افسردگی پس از زایمان را به دنبال داشته باشد. در روزهایی که صدای حمله و انفجار در تهران قطع نمی‌شود، زنان باردار وضعیت عجیبی را سپری می‌کنند. «اسما» ۲۵ساله است و ساکن خیابان جمالزاده؛ منطقه‌ای در مرکز تهران که در روزهای اخیر بارها صدای حمله در اطراف آن شنیده شده است.

ادامه در صفحه ۵

نوبت اول

آگهی فراخوان مناقصه عمومی با ارزیابی کیفی مناقصه گران

شرکت ملی گاز ایران
شرکت دولتی پالایش گاز پارسیان

شرکت پالایش گاز پارسیان در نظر دارد مناقصه عمومی یک مرحله ای با ارزیابی کیفی یکپارچه خدمات عمومی و پشتیبانی شماره ۲۰۰۴۰۹۲۴۱۶۰۰۰۰۴۴ از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه ارایه پیشنهاد مناقصه گران و بازگشایی پاکت ها، از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد.تاریخ انتشار فراخوان در سامانه تاریخ ۱۴۰۴/۱۲/۱۳ می باشد .

آخرین مهلت دریافت اسناد: ساعت ۳۰: ۱۸ روز پنج شنبه تاریخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۱
آخرین مهلت ارسال پاسخ اسناد: ساعت ۳۰: ۱۸ روز سه شنبه تاریخ ۱۴۰۵/۰۱/۱۱
بازگشایی و ارسال اسناد ارزیابی کیفی به کمیته فنی بازرگانی: ساعت ۰۰ : ۱۹ روز سه شنبه تاریخ ۱۴۰۵/۰۱/۱۱
زمان توضیح و تشریح : ساعت ۰۰ : ۱۰ روز سه شنبه تاریخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۶
زمان بازگشایی پاکت ها : ساعت ۰۰ : ۱۰ روز دوشنبه تاریخ ۱۴۰۵/۰۱/۳۱
برآورد مناقصه: ۱,۹۳۸,۴۶۸,۰۱۳,۵۳۶ ریال
مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: ۵۵,۸۶۹,۳۶۰,۲۷۱ ریال
اطلاعات تماس دستگاه مناقصه گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص اسناد مناقصه و ارایه پاکت های الف: به آدرس:
استان فارس- شهرستان مهر- شرکت پالایش گاز پارسیان - کد پستی: ۷۴۴۹۱۸۴۸۳۱
شماره تماس: ۸۷ الی ۰۷۱-۵۲۱۱۲۷۸۵
شناسه:۲۱۴۴۰۶۹